עד: ביצד צולין פרק שביעי פסחים

שאני לב דשיע. גרמה לכל שכן דמכמון הוא יותר שיע וגרמה לריב"ל דדוקא לגבי דס דסמיך אמרינן דשיע אכל לענין שמנונית דאיסורא לא דמפעפע ולא אמרינן שיע ולהכי גבי לב לא קתני שאוסר ואינו נאסר כדקתני ד) גבי כבד והתם טעמא לאו משום דשיע אלא אידי שהיא טרודה לפלוטו לא בלעה ומיהו אור"י שם ר"ת דהא דמסקינן שאני לב דשיע דיתוא בעלמא הוא וכרבה פסקינן בסמוך דמוליאתא שריא:

טפלו ליה בר אווזא. פירש בקונטרס דהיינו פסטיד"א ואומר ר"ת וריב"א דלשון טפל לא משמע הכי דמשמע דהיינו טיחה כמו בנות עשיריס טופלות אותן בסולת (לעיל דף מג.) ועוד דבפסטיד"א לא אמרינן כבולעו כך פולטו דמזיגן דלא פלטו שמקום מושכם יבש בתנור על כן נראה דהיינו מה שרגילים לעוות בעיסה שבלילתה רכה ורגילים לעשות סביב קורקבנים ובני מעיים שמשימין אותם בשפוד וטחין סביבותן בעיסה רכה בענין פרפרי"ם: **מאן** דאמר אפילו פומיה לתחת.

אף על גב דאמרינן לעיל שאני בית שחיטה דמתחלת ושרי אף על גב דלא אמרינן כבולעו כך פולטו שאני התם שהחלל רחב ביותר ולא דמי לפומא דמוליאתא: **וכן** ביעי. פי' בקונטרס דאסמיקו ונחנם פי' כן משום דפירש רביו חננאל דאיכא עליהו קרמא דאסור משום דמא כדאמרינן בגיד הנשה (חולין צג.) ה' קרמי הוו דביעי כו' משום דמא: **אסמיק** הלייה אסור. פירש בקונטרס מוהל היולא ממנו כשמותבו ולא גרסינן הוא וחלייה וקשה לר"י דהיכי דמי אי נלה בשר כל כרכו אף המוהל מותר דלא גרע ממלחיה דאמרינן לעיל דאפילו לקדירה שפיר דמי ואי לא נלה כל כרכו אמאי בשר מותר מדלא גריס הוא משמע דבעי למימר דבשר שרי ותימה למה יהא מותר אע"ג דדם האבריס שרי היכא דאסמיק אסור דהא אליבא דמ"ד גומרי מצמית צמתי אסור על כרחך צריכין לאנך דאסיר משום דאסמיק וע"י תמיכה אי אפשר שהיה יולא כולו ועוד מדמייתי בסמוך האי חלא דחליט מדא זימנא מכלל דעד השתא איירי בחלא ממש ולשון אחר שפירש חלא שחולטים אותו בו אחר גליתו והוא נשחט לתוכו קשה דאית לן למימר דאי חלייה אסור איהו נמי אסור כדאסקינן בכל הבשר (שם קיא.) גבי כבד שהבאתי למעלה ועוד דהתם משמע שהחלא מצמית ולא מפליט ונראה לר"י כמו שפירש ריב"א בשם ה"ג דבבשר אי אייני ומנהג הוא כשנותנים בשר אי לתוך החומץ ואינו שוהה בתוכו לא מפליט מידי וגלמת הדם בתוך הבשר והכל מותר דאכתי לא פירש הדם ומי שוהה בתוכו עד דאסמיק נעקר ממנו הדם ונפלט לתוכו והיינו דקאמר אומצא דאסמיק שבשהה בחומץ עד דאסמיק הוא וחלייה אסור אבל אי לא אסמיק שרי וההיא דכל הבשר בדלא אישתהי וריבינא כי לא אסמיק נמי חלייה אסיר בגירא ליה אפילו לא אישתהי כגון חלא חלא פורתא הוא נפלט מחמת השורייתי מיהו לא כ"כ שהתא הבשר נאסר בפליטה מועטת מזו ורב אשי מגמע גמועי כמסקנא דכל הבשר דחלייה נמי שרי:

וגרסו

מידב דייבי. לפי שבשנתלה בתנור ופי בית שחיטתו למטה הדם יולא דרך חלל הצואר שקורין פורליל"א ושותת דרך בית שחיטה: **לאחר ביטולו.** קס"ד לאחר ביטולו אלי קאמר דאלי נמי קרי ביטול כדכתיב בדברי הימים (ב' לה) ויבטלו הפסח בחם כמשפט: **דשיע.** ולא בלע ואפילו בקדירה נמי שרי ואף על גב דליכא למימר כך פולטו: **טפליה.** בעיסה שקורין פסטיד"א: **אי מעלי טפליה.** אם יש טעם יפה בלחם: **הב לי דאיכול.** וסייעתא לרבה: **כסמידא.** בעיסה של סלת ואינה נדבקת כל כך ונפרכת מאליה והדם יולא ממנה: **דמיפריר.** לשון פירורין: **ואי לאו דחויא.** לחם: **דזיג.** (א) לשון זכוכית לבן וצלול מראה מוהל הבשר שזב בלחם: **כי ווזא חיורא.** לרוף שאין בו אדמימות דם ואי לא לא אכל מייתי: **בחיורתא.** קמח נקייה כעין שלנו שאינה קולת: **דשריר.** קשה ואינו פולט: **דסמידא.** דאמר לעיל דמיפריר: **כין אסמיק.** מוהל שבתוך הלחם בין לא אסמיק שרי שהדם ואלי יולא ואוהם זה ואלי לא דמות דם הוא: **והילכתא מולייתא שריא ואפילו פומא לעיל.** כשהיא תלויה בתנור ואע"ג דעכשיו אין נקב לצאת הדם שרי כבולעו בשר החיצון כך פולטו ואוהם האור שואבו: **אומצא ביעי ומיזרקי.** אומצא דאסמיק אחיכות בשר אישקנטור"א בלע"ז וכן ביצי זכר דאסמיק וכן מיזרקי מוזעי גסין שהן ולידין שבבית השחיטה: **פליגי בה.** כדמפרש פלוגתייהו לקמיה דאמיה אגומרי: **ככל הקורה כולה.** כל היכא דחזית פלוגתייהו ואיתמר סתמא חד אמר לקולא וחד אמר לחומרא ולא פירש מי המיקל ומי המחמיר דע שרב אחא לחומרא ורבינא לקולא והלכתא כבולן כדברי המיקל: **מידב דייב.** ושפיר דמי אף בחלא מעט כתורת אלי: **נמקו.** ודמו ונבלע בו: **שאיבי ליה.** שולבים את הדם: **חלייה.** מוהל היולא ממנו כשמותבו. ליבנא אחרינא שחולטין אותו בחומץ לאחר צלייתו ודמו נסחט לתוכו: **אסמיק חלייה אסיר** לא גרס **הוא וחלייה.** (ב) וכ' אחא קאמר לה דמיקל ובחלייה מודי דאסיר: **מגמע לה.** לההוא חלא: **חלא.** חומץ דחלבו ביה אלי האידנא כדי להוליא דמו לא חליט ביה זימנא אחריתי לפי שאין בו כח עוד: **מאמבא.** חלב מעיקרו דחלטינן ביה: לקיוהא

מידב דייבי נימא מסייע ליה[6] אהלב קורעו ומוציא את דמו לא קרעו קורעו לאחר בישולו ומותר מ"ט לאו משום דאמרינן כבולעו כך פולטו [5]שאני לב דשיע (איני) והא רבין סבא טפליה היהא בר גוזלא לרב ואמר ליה אי מעלי טפליה הב לי ואיכול ההיא בסמידא [6]דמפריר והא רבא איקלע לבי ריש גלותא וטפלו ליה בר אווזא אמר אי לא דחזיתיה דזיג כזווא חיורא לא אכלי מיניה ואי סלקא דעתך כבולעו כך פולטו מאי אריא כי זיג אפילו כי לא זיג נמי התם בחיורתא דשריר והילכתא [7]דסמידא בין אסמיק בין לא אסמיק שריא דחיורתא אי זיג כזווא חיורא שריא אי לא אסיר דשאר קמחים אסמיק אסור לא אסמיק שרי האי מולייתא מאן דאסר אפילו פומא לתחת ומאן דשרי אפילו פומא לעיל והילכתא [8]מולייתא שרי אפילו פומא לעיל [9]אומצא ביעי ומיזרקי פליגי בה רב אחא ורבינא בכל התורה כולה רב אחא לחומרא ורבינא לקולא והילכתא כרבינא לקולא לבר מהני תלת דרב אחא לקולא ורבינא לחומרא [10]והלכתא כרב אחא לקולא האי אומצא דאסמיק חתכיה ומלחיה אפילו לקדרה שרי שפדיה בשפודא שרי מידב דייב אחתיה אגומרי פליגי בה רב אחא ורבינא חד אסר וחד שרי מאן דאסר מצמית צמית ומאן דשרי מישאב שאיב וכן מיזרקי חתכיה ומלחיה אפילו לקדרה שרי תלייה בשפודא בית השחיטה לתתאי שרי מידב דאיב אחתיה אגומרי פליגי רב אחא ורבינא חד אסר וחד שרי מאן דאסר מצמית צמית ומאן דשרי מישאב שאיב והילכתא מישאב שאיב [11]האי אומצא דאסמיק חלייה אסיר לא אסמיק חלייה שרי רבינא אמר אפילו לא אסמיק נמי חלייה אסיר אי אפשר דלית בה שורייקי דמא אמר ליה מר בר אמימר לרב אשי אבא מגמע ליה גמועי איכא דאמרי רב אשי גופיה מגמע ליה גמועי אמר ליה מר בר אמימר לרב אשי אבא [12]האי חלא דחליט ביה חדא זימנא תו לא תאני חליט ביה מאי שנא מחלא מתמדא דחלטינן ביה התם איתיה לקיוהא

מסורת הש"ס

ה א מיי' פ"ו מהלי' מאכלות אסורות הלכי' ו סמג לאוין קלז טור ש"ע י"ד סי' קי' עג ס"ח:
ו ב מיי' שם הלכה יט סמג שם טוש"ע י"ד סי' עח ס"ח:
ז ג מיי' שם הלכה ח סמג שם טוש"ע י"ד סי' עז ס"ח:
ח ד מיי' שם הלכה יב סמג שם טוש"ע י"ד סי' ס"ה ס"ח וסעיף ד וסימן עז סעיף ד:
ט ה מיי' שם הלכה יג סמג שם טוש"ע י"ד סי' עז ס"ה:
י ו מיי' שם טוש"ע סעיף ו:

רבינו חננאל

ואתינן נמי לפיוני מהא דחגן הלב קורעו ומוציא את דמו לא קרעו קורעו לאחר בישולו ומותר. ודחינן שאני לב דשיע. כלומר הלב סתום הוא ואינו פולט הדם שבתוכו. וכי קרע ליה לאחר בישולו מוצאו בהוכו ומשליכו ומותר. וגרסינן בכריתות פ' דם שחיטה בבהמה אמר רבי זירא אמר רב לא שנו הלב קורעו לאחר בשולו ומותר אלא בלב עוף הואיל ואין בו כזית דם, אבל לב בהמה דיש בו כזית דם אסור וחייבין עליו כרת. ואקאמר רב בדם דאתי בלב מבחוץ דאמר רבי זירא אמר רב בשעה שהנשמה יוצאה משריף. כלומר מגמע כדגרסינן בקיבת עולה כהן שדיעתו יפה שורפה חיה. ואמרינן אינו דמלייתא שריא דאמרינן כבולעו כך פולטו והא רבין. פי' שם חכם, שפל בר גוזלא לרב ואמר ליה אי מעלי שפלאיה הב לי ואיכול. ודחינן התם בסמידי דאיפרר מלשון פירורין. והא רב איקלע לבי ריש גלותא ושפלו ליה בר אווא ואמר אי לאו דחזיתיה דזיג כי זוגא חיורא לא אכלי, ואי ס"ד דאמרי כבולעו כך פולטו, מאי אריא זיג אפילו לא זיג נמי. ושנינן התם בחיורתא דקריר. הלכך דסמידא בין אסמיק בין לא אסמיק שרי. דחיורתא זיג שרי, לא זיג אלא יש בו אדמומית אסור. דשאר קיבתא אסמיק אסור, לא אסמיק שרי. והא מליתא שריא ואפילו פומא לתחת אמרי מידב דאיב, והילכתא מליתא שריא ואפילו פומא לעיל. ודוקא צלי כעין הפסח בתנור אבל שלוק לא. אומצא ביעי ומזרקא פליגו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא לאו דחויא לאחת דזיג כי זווא חיורא לאון זכוכית וכו' אבל בלחם לרוף שאין בו כנ"ל יהל"ת: (ב) ד"ה לאסמיק וכו' דרב אחא:

גליון הש"ס

גמ' שאני לב דשיע. מלשון הכמות (יחזק' טז) לא ריחתא למשפ':

לעזי רש"י

פורצילי"א. חלל הצוואר. פשטירי"א. פשטירה. אישקנטור"א [שנקטירו"ד]. ריוי"ר.

מוסף רש"י

שאני לב דשיע. כשהו אינו נאחר שהלב חלק הוא ואינו נולע (חולין קט.).

רבינו חננאל (המשך)

בה רב אחא ורבינא בכל התורה כולה רב אחא בו'. אומצא דאסמיק פי' חתיכה של בשר שהארימה חתכיה ומלחיה אפילו לבשלה בקדרה מותר. שפדיה בשפודא מידב דאיב. אחתיה אגומריה מישב שאיב יכן הלכה. ביעי פירוש ביצים בקרביהו חתכינהו ומלחינהו אפילו לקדרה שרין. חתכנהו ותלנהו בשפודא שריין דמידב דאיבן. אחתיהו אגומרי הילכתא מישב שייבן ושרו. מזרקי חתכינהו ברזיקא ומלחינהו אפי' לקדרה שריאן. תלנהו בשפודא בית שחיטה לתתאי, מידב דייבי ושרי. אגומרי. משב שייבן ושרי. האי אומצא אסמיק הוא וחליה אסור. לא אסמיק הוא וחליה שרי. אמר מר בר אמימר אבא חלה דהוה חליט חדא זימנא לא הוה חליט ביה זימנא אחרינא. ומאי שנא מחלא המחא התם איתא לקיוהא דמריא כו'. רבינא אמר אע"ג דלא אסמיק חליה אסור, אי אפשר דלית ביה שורקי דדמא. וקי"ל כרבינא ולחומרא.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com